

Отримано: 13 лютого 2024 р.

Прорецензовано: 8 березня 2024 р.

Прийнято до друку: 12 березня 2024 р.

e-mail: sokolova090814@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5190-5254>

e-mail: soloschenko_viktoria@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5888-3796>

DOI: 10.25264/2519-2558-2024-21(89)-62-66

Соколова І. В., Солощенко В. М. Маркери інтертекстуальності в законодавчому дискурсі (на матеріалі англійської, німецької та української мов). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 21(89). С. 62–66.

УДК: 81'25:811.111'42

Соколова Ірина Валентинівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка
Солощенко Вікторія Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

МАРКЕРИ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ В ЗАКОНОДАВЧОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Статтю присвячено дослідженню маркерів категорії інтертекстуальності у законодавчому дискурсі. Аналізу підлягали тексти законів та законодавчих актів, опублікованих протягом останніх 5 років на офіційних веб-порталах Верховної Ради України та Європейського Союзу. Інтеграція України до Європейського Союзу обумовлює зростання уваги до якості законотворчих процесів у нашій країні. Пріоритетним завданням законотворців України є на даний момент приведення національного законодавства у відповідність до європейських стандартів. Тому є важливим дослідження та порівняльний аналіз текстів законодавчих актів ЄС і Верховної Ради України в аспекті їх інтертекстових зв'язків. Інтертекстуальність визначається як формоутворююча та смислоутворююча взаємодія різного виду дискурсів, вербальних та невербальних текстів. Категорія інтертекстуальності відіграє важливу роль як у процесі творення законодавчих текстів, так і у процесі їх інтерпретації (перекладу). Відзначається, що інтертекстуальність охоплює відомості про фонові знання користувачів текстів, разом із відповідними текстовими конвенціями, такими як риторика та стиль. У результаті дослідження нами робиться висновок про те, що категорія інтертекстуальності є засобом забезпечення цілісності законодавчого дискурсу на глобальному рівні. Інтертекстуальність як глобальна категорія забезпечує зв'язок між текстами у сфері міжнародної правотворчої комунікації. Маркерами категорії інтертекстуальності у законодавчих текстах виступають посилання на прецедентні тексти у сфері законодавства, так само як і лексико-семантичні одиниці, що корелюються у законодавчих актах Верховної Ради України та Європейського Союзу. У перспективі дослідження знаходяться засоби реалізації категорії інтертекстуальності на текстовому рівні та на рівні законодавчого дискурсу у міжнародній комунікації.

Ключові слова: гіперпосилання, законодавчий дискурс, інтертекстові зв'язки, інтертекстуальність, маркери інтертекстуальності, прецедентний текст.

Iryna Sokolova,
Candidate of Philological Science,
Associate Professor of the Department of Theory and Practice of Romano-Germanic Languages,
Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko
Viktoria Soloshchenko,
Candidate of Pedagogical Science, Associate Professor,
Acting Head of the Department of Theory and Practice of Romano-Germanic Languages,
Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko

MARKERS OF INTERTEXTUALITY IN LEGISLATIVE TEXTS (ON THE MATERIAL OF THE ENGLISH, GERMAN AND UKRAINIAN LANGUAGES)

The article is devoted to the study of markers of the category of intertextuality in the legislative discourse. The texts of laws and legislative acts published over the past 5 years on the official web portals of the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Union were analysed. Ukraine's integration into the European Union has led to increased attention to the quality of lawmaking processes in our country. The priority task of Ukrainian lawmakers is to bring national legislation in line with European standards. Therefore, it is important to study and compare the texts of EU and Ukrainian legislation in terms of their intertextual relations. Intertextuality is defined as the form-forming and meaning-forming interaction of various types of discourses, verbal and non-verbal texts. The category of intertextuality plays an important role both in the process of creating legislative texts and in the process of their interpretation (translation). It is noted that intertextuality encompasses information about the background knowledge of users of texts, along with relevant textual conventions such as rhetoric and style. As a result of the study, we conclude that the category of intertextuality is a means of ensuring the integrity of legislative discourse at the global level. Intertextuality as a global category ensures the connection between texts in the field of international law-making communication. The markers of the category of intertextuality in legislative texts are References: to precedent texts in the field of legislation, as well as lexical and semantic units that are correlated in the legislative acts of the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Union. The research is aimed at finding ways to implement the category of intertextuality at the textual level and at the level of legislative discourse in international communication.

Keywords: hyperlinks, intertextuality, intertextuality markers, intertextual relations, legislative discourse, precedent texts.

Забезпечення ефективної комунікації у сфері міжнародного та європейського права є одним з викликів як у межах сучасного порівняльного мовознавства, так і у сфері дискурс-аналізу. Законотворчі процеси все більше набувають гло-

бального характеру, підкоряючись вимогам до створення текстів законів у відповідності із сталими міжнародними стандартами. Законодавчий дискурс в окремій державі вже давно не існує відокремлено: він підкоряється впливу міжнародного юридичного дискурсу.

Інтеграція України до Європейського Союзу обумовлює зростання уваги до якості законотворчих процесів у нашій країні. Пріоритетним завданням законотворців України є на даний момент приведення національного законодавства у відповідність до європейських стандартів. Тому є важливим дослідження та порівняльний аналіз текстів законодавчих актів ЄС і Верховної Ради України в аспектів їх інтертекстових зв'язків. Саме цим зумовлена актуальність нашого дослідження, метою якого є визначення ролі та місця категорії інтертекстуальності у процесі функціонування законодавчого дискурсу у міжнародній сфері.

Меті дослідження підпорядковані наступні завдання:

- 1) проаналізувати тексти законодавчих актів англійською, німецькою та українською мовами;
- 2) дослідити засоби реалізації категорії інтертекстуальності на змістовному та формальному у межах законодавчого дискурсу;
- 3) зробити висновки щодо місця і ролі категорії інтертекстуальності у процесі забезпечення когерентності комунікації у сфері законодавства.

Об'єктом нашого дослідження є законодавчий дискурс (legislative discourse) як один із видів юридичного дискурсу. Аналізу підлягають тексти законів та законодавчих актів, прийнятих Європейським Парламентом та Верховною Радою України протягом останніх 5 років та опублікованих на офіційних інтернет сторінках цих законодавчих органів. У сфері нашої уваги також знаходяться текст офіційних перекладів законодавчих актів Верховної Ради України англійською мовою. Предметом дослідження є категорія інтертекстуальності та її маркери у законодавчих текстах.

Основними методами дослідження є порівняльний аналіз текстів, контент-аналіз та дискурс-аналіз. У основі дослідження лежить гіпотеза про те, що категорія інтертекстуальності є засобом забезпечення цілісності законодавчого дискурсу на глобальному рівні. Інтертекстуальність як глобальна категорія забезпечує зв'язок між текстами у сфері міжнародної правотворчої комунікації. У перспективі дослідження знаходяться засоби реалізації категорії інтертекстуальності на текстовому рівні та на рівні законодавчого дискурсу у міжнародній комунікації.

Категорії інтертекстуальності приділялась значна увага з боку дослідників дискурсів різних типів протягом останніх десятиліть. Як зазначав А. Hodges, «ключовим елементом соціального життя є взаємопов'язаність дискурсу в різних ситуаційних контекстах» (Hodges, 215: 42). Кожен окремий акт комунікації не виникає і не існує відокремлено від інших комунікативних актів. Так само і письмовий акт комунікації у юридичному дискурсі не є відокремленим від корпусу попередніх юридичних текстів у певній юридичній сфері. Одна з таких сфер комунікації, а саме – законодавчий дискурс – знаходиться під увагою нашого дослідження.

У цьому дослідженні інтертекстуальність визначається як формоутворююча та смислоутворююча взаємодія різного виду дискурсів, вербальних та невербальних текстів. Категорія інтертекстуальності відіграє важливу роль як у процесі творення законодавчих текстів, так і у процесі їх інтерпретації (перекладу). Відзначається, що інтертекстуальність охоплює відомості про фонові знання користувачів текстів, разом із відповідними текстовими конвенціями, такими як риторика та стиль (Panagiotis, 2019: 268).

Мовознавці звертаються до феномену «міжкультурної інтертекстуальності», під яким вони розуміють інтертекстові посилання на тексти, що походять з різних мов і культур (Panagiotis, 2019: 268). Н. Schäfer, наприклад, досліджує міжкультурну інтертекстуальність у літературних текстах, визначаючи, що вони функціонують як мережа (network) і ніколи не існують ізольовано. Літературні тексти встановлюють зв'язки з іншими текстами як експліцитно так і імпліцитно (Schäfer, 2015: 143). Ці зв'язки мають бути обов'язково враховані у процесі інтерпретації / перекладу літературного тексту.

У філософському розумінні явище інтертекстуальності передбачає 1) здатність будь-якого тексту породжувати смисли завдяки присутності або співприсутності в ньому інших текстів; 2) зміщення авторитетного права на істинне розуміння тексту від автора до читача; 3) визнання нестабільності істинного розуміння тексту від автора до читача; 4) визнання внутрішньої нестабільності тексту і, відповідно можливості множинних інтерпретацій (Dzega, 2018: 12).

Мовознавці також визначають, що сам переклад є одним із засобів реалізації інтертекстуальності. У цьому розумінні переклад є близьким до поняття інтерпретації тексту, в процесі якої продуцент використовує мову перекладу для передачі концептів, представлених в тексті мовою оригіналу. За таких умов присутні і навіть є допустимими деякі відхилення від оригіналу, тобто його інтерпретація. Такі відхилення є допустимими у літературних перекладах, оскільки інколи перекладач не має в своєму розпорядженні достатньо мовних засобів, щоб зробити якісний дослівний переклад і він чи вона змушені використовувати засоби інтерпретації, для того, щоб заповнити текстові лакуни. У будь-якому випадку перекладачам важливо пам'ятати, що «текст є «макрознаковим» компонентом дискурсу, а з іншого боку, дискурс матеріалізується в мовленні на основі відповідних текстів» (Velzkodska, 2018: 60).

На відміну від літературного перекладу, переклад наукових текстів, до яких також відносяться тексти у сфері законодавства, націлений на максимальну точну передачу концептів та термінів тексту-оригіналу. Перекладач має обов'язково ідентифікувати інтертекстуальні сигнали і виступати, так би мовити, у ролі посередника (медіатора) «між різними семіотичними практиками» (Panagiotis, 2019: 268). Дотримання високих стандартів перекладу стає можливим завдяки урахуванню контексту спілкування та інтертекстових зв'язків у сфері законодавчого дискурсу.

Під «контекстом спілкування» у цьому дослідженні ми розуміємо середовище створення законодавчих текстів, яке характеризується категоріями час, місце та мета створення. Крім того, треба також враховувати параметри потенційних реципієнтів законодавчих текстів: їх вік, рівень освіти, культурний бекграунд, досвід.

Законодавчий дискурс визначається нами як складна сукупність і маніфестація лексичних (термінологічних), граматичних і синтаксичних засобів, обумовлена завданнями комунікації у сфері законодавства. Основною ознакою законодавчого дискурсу є його функціонування в сфері законодавства, що зумовлює його прагматичну спрямованість на

оформлення та закріплення законотворчої діяльності. Законодавчому дискурсу притаманні такі стильові риси як точність, логічність, недвозначність, послідовність та чіткість викладу, загальність та всеохопленість. Це, в свою чергу, визначає композиційно-структурні та лексико-семантичні характеристики законодавчого дискурсу.

До характерних рис законодавчого дискурсу ми, слідом за О.О.Ходаковською, відносимо закритість та замкнутість текстів, сувору ієрархію у представленні інформації (Ходаковська, 2021: 115). Законодавчі тексти мають чітку усталену структуру. Засобом забезпечення цілісності глобального рівня законодавчого дискурсу, так само, як і правничого дискурсу є категорії когерентності та інтертекстуальності (Ходаковська, 2021: 115).

У нашому дослідженні ми звертаємось до терміну «прецедентний текст» і пропонуємо розширити його тлумачення також і до меж його використання у процесі дослідження законодавчого дискурсу.

Слідом за Тимчук О.Т., Сеньків О.М. ми розглядаємо прецедентний текст як «закінчений і самодостатній продукт мовленнєво-розумової діяльності, поліпредикативна одиниця; складний знак, сума значень компонентів якого не дорівнює його змісту» (Тимчук, Сеньків, 2017: 251). У цьому сенсі прецедентним текстом для українського законодавства є, у першу чергу, текст Конституції України, посилання на який ми знаходимо у багатьох законодавчих актах Верховної Ради України.

Як зазначають Тимчук О.Т. і Сеньківа О.М. прецедентний текст добре знайомий будь-якому пересічному членові лінгвокультурного співтовариства; інваріант його сприйняття входить до когнітивної бази; звернення до прецедентного тексту багаторазово поновлюється в процесі комунікації через пов'язані з цим текстом прецедентні вислови або символи (Тимчук, Сеньків, 2017: 251). На відміну від прецедентного тексту у широкому розумінні, прецедентні тексти у сфері законодавства не відомі широкому колу реципієнтів, але тим не менш, вони виконують функцію гіперпосилання та слугують реалізації інтертекстуальності.

Дослідження текстів законів та законодавчих актів англійською, німецькою та українською мовами свідчить про те, що категорія інтертекстуальності функціонує симультанно на декількох рівнях:

1. на глобальному рівні міжтекстової комунікації в юридичній сфері;
2. на міжтекстовому рівні законодавчого дискурсу окремої держави.

У результаті аналізу низки законодавчих актів Верховної Ради України можна зробити висновок про те, що категорія інтертекстуальності у цих текстах реалізується через внутрішньотекстові посилання на тексти інших законів та законодавчих актів. Протягом останніх років завдяки новітнім технологіям стало можливим включати до текстів законів гіперпосилання на електронні ресурси, що значно спрощує процес пошуку джерел інформації, посилання на які надаються.

Так, наприклад, у тексті Закону України «Про забезпеченні функціонування української мови як державної», так само, як і у його офіційному перекладі англійською мовою, містяться наступні внутрішньотекстові посилання:

4. посилання на Конституцію України, Декларацію про державний суверенітет України, Акт проголошення незалежності України;
5. посилання на зміни, що були внесені попередньо;
6. посилання на Концепцію державної мовної політики:

The Verkhovna Rada of Ukraine, on the basis of the Declaration of State Sovereignty of Ukraine dated 16 July 1990, and the Act of Declaration of Independence of Ukraine dated 24 August 1991 (...) acting in accordance with the Decision No. 10-rp/99 of the Constitutional Court of Ukraine dated 14 December 1999, (...) with regard to the Concept of the State Language Policy, as approved by the Decree No. 161/2010 of the President of Ukraine dated 15 February 2010, (...)»(1)

Внутрішньотекстові посилання як фігура інтертексту виконують інформативну, референційну та роз'яснювальну функції одночасно. Таким чином, низка законів та законодавчих актів у межах певної тематики характеризуються міжтекстовими зв'язками, створюючи певний інтертекст.

Так само і в текстах законодавчих актів ЄС обов'язково присутні посилання на базові закони, як то на «Договір про функціонування Європейського союзу» (the Treaty on the Functioning of the European Union), а також на базові законодавчі акти у певній сфері:

(DE) AS EUROPÄISCHE PARLAMENT UND DER RAT DER EUROPÄISCHEN UNION – gestützt auf den Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union, insbesondere auf Artikel 192 Absatz 1, auf Vorschlag der Europäischen Kommission, nach Zuleitung des Entwurfs des Gesetzgebungsakts an die nationalen Parlamente, nach Stellungnahme des Europäischen Wirtschafts- und Sozialausschusses⁽¹⁾, nach Stellungnahme des Ausschusses der Regionen⁽²⁾, gemäß dem ordentlichen Gesetzgebungsverfahren⁽³⁾, (2)

Поширеним маркером інтертекстуальності у межах законодавчого дискурсу є не тільки посилання на попередні закони та законодавчі акти, але й також їх тлумачення:

The report of the Commission of 31 January 2018 on the mid-term evaluation of the Erasmus+ programme (2014-2020) established by Regulation (EU) No 1288/2013 of the European Parliament and of the Council (5) (the '2014-2020 Programme') confirmed that the creation of a single programme for education and training, youth and sport had resulted in significant simplification, rationalisation and synergies in the management of that Programme but concluded that further improvements were necessary to further consolidate the efficiency gains of the 2014-2020 Programme. (3)

Тим самим досягається ефект максимальної гарантії валідності нового тексту, а також здійснюється кореляція із попереднім законотворчим процесом у певній законодавчій сфері.

Функціонування категорії інтертекстуальності у законодавчому тексті проявляється на різних текстових рівнях. Законодавчий дискурс є втіленням законотворчого процесу, який виступає як глобалізований у сучасному суспільстві. Цей тип дискурсу відрізняється високим ступенем інтертекстуальності, тому опора на прецедентні тексти є однією з його системоутворювальних ознак.

Реалізація категорії інтертекстуальності відбувається на всіх текстових рівнях і здійснюється за допомогою структурно-

композиційних та лексико-семантичних засобів. Так, на структурно-композиційному рівні законодавчих текстів ЄС та Верховної Ради ми спостерігаємо відповідність структури і композиції текстів. Структура законів та законодавчих актів різних держав Європи ідентична, вона обов'язково повторюється при перекладі. Хоча ця закономірність і не є прямою характеристикою інтертекстуальності, вона опосередковано свідчить про існування певного інтертексту у сфері законодавства європейських країн.

Крім того, слід зауважити, що закони є прецедентними текстами для подальшої текстотвірної діяльності у певній сфері. Тим самим вони є основою мережі текстів у галузі і мають відношення до попередніх, сучасних або потенційних майбутніх текстів. Законодавчі акти містять посилання на майбутні тексти (законотворчі дії):

This Law establishes the basic legal, organizational, and financial fundamentals for functioning of the professional pre-higher education system, and creates conditions for combining education with production in order to train competitive specialists to meet the demands of society, the labour market, and the state. (4)

На лексико-семантичному рівні категорія інтертекстуальності реалізується за допомогою використання інтернаціоналізмів та тематичних лексичних одиниць у законодавчих актах різних держав. Так, у Законі України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» термін «засоби масової інформації» в усіх відмінках і числах замінено словом «медіа» (згідно із Законом № 2849-IX від 13.12.2022), тим самим роблячи посилання на загальноєвропейську термінологію.

Маркерами інтертекстуальності законотворчого дискурсу у міжнародній комунікації також є звернення у законодавчих актах Верховної Ради до категорії, впроваджених у межах європейського законодавства. Так, наприклад, у Законі України «Про фахову передвищу освіту» використовується поняття «Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС)», що є прямим відсиланням на угоди Болонської системи у сфері освіти країн Європейської спільноти.

Використання терміну «кредит ЄКТС» у тексті цього закону свідчить про стале узгодження законодавства України у сфері освіти із загальноєвропейським законодавством:

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі профільної середньої освіти становить 120-180 кредитів ЄКТС, з яких до 60 кредитів ЄКТС може бути зараховано на підставі визнання результатів навчання осіб, які здобули профільну середню освіту за відповідним або спорідненим спеціальності профілем. (5)

Використання терміну «академічна мобільність» та його визначення як «можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити дослідницьку (мистецьку, спортивну) діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами» [6] також здійснює інтертекстове посилання на низку законодавчих актів Європейського союзу, у яких цей феномен був проголошений та затверджений:

1. (EN) *Investing in learning mobility for all, regardless of background and means, and in cooperation and innovative policy development in the fields of education and training, youth and sport is key to building inclusive, cohesive and resilient societies and sustaining the competitiveness of the Union, (6)*

2) (DE) *Investitionen in Lernmobilität für alle, unabhängig von ihrem Hintergrund und ihren Mitteln, sowie in Zusammenarbeit und innovative Politikentwicklung in den Bereichen allgemeine und berufliche Bildung, Jugend und Sport sind von entscheidender Bedeutung, wenn es darum geht, inklusive, kohärente und resiliente Gesellschaften aufzubauen und die Wettbewerbsfähigkeit der Union zu bewahren, (...) (7)*

Отже, українські законодавчі тексти містять маркери інтертекстових зв'язків із текстами європейського законодавства. Інтертекстуальність законодавчих текстів на міжнародному рівні реалізується засобами внутрітекстових посилань, композиційно-структурних та лексико-семантичних маркерів та свідчить про процес інтеграції законів України у законодавство Європейського Союзу.

Таким чином, у текстах законодавчих актів Верховної Ради України присутні маркери інтертекстуальності, які здійснюють кореляцію із законодавством Європейського Союзу. Серед досліджених нами маркерів провідне місце займають маркери ідентичності структурно-композиційного рівня, функція яких – уніфікація структури і композиції текстів українських законів задля їх інтеграції у європейське законодавство. Також важливу роль відіграють лексико-семантичні маркери інтертекстуальності, серед яких ми дослідили лексичні одиниці, ідентичні для законів та законодавчих актів Верховної Ради України та Євросоюзу. Дані дослідження вказують на те, що законодавчі тексти Верховної Ради України та Європейського парламенту корелюють між собою, створюючи певну мережу (network) у межах законодавчого дискурсу на міжнародному рівні. Категорія інтертекстуальності є засобом забезпечення цілісності законодавчого дискурсу на глобальному рівні.

Література:

1. Тимчук О. Т., Сеньків О. М. Функціональний аспект прецедентних текстів. «*Young Scientist*». 2017. № 4.3 (44.3). С. 251–254.
2. Ходаковська О. О. Юридичний англomовний дискурс: особливості та засоби реалізації інтертекстуальності. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. № 15. С. 113–117.
3. Džera O. Intertextuality and Translation Theory: Strategies of Research. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 2(70). С. 11–15.
4. Hodges A. Intertextuality in Discourse. In Deborah Tannen, Heidi E. Hamilton, and Deborah Schiffrin (Eds.) *The Handbook of Discourse Analysis*. 2015. Vol. 1, Blackwell Publishers Ltd, pp. 42–56. URL: <https://works.bepress.com/adamhodges/53/>
5. Panagiotis S. Intertextuality. In Mona Baker, Gabriela Saldanha (Eds) *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. 2019. pp. 266–270. URL: <https://www.routledgehandbooks.com/doi/10.4324/9781315678627-57>
6. Schaefer H. The Novel as “the Most Complex Artifact of Networking”: The Relevance of Network Theory for the Study of Transcultural Fiction *Amerikastudien. American Studies*. 2015. Vol. 60, No. 1, Network Theory and American Studies, pp. 139–156. URL: <https://www.jstor.org/stable/44071899>
7. Velzkodska O. (2018) Legal Discourse: Text Analysis and Translation Strategies. *Comparative Legilinguistics*. 2018. Vol. 34. pp. 53–64.

Джерела ілюстративного матеріалу

1. Law of Ukraine “On Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2704-19#Text> (the date of applying 24.01.2024)

2. Richtlinien (EU) 2023/ 1791 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 13. September 2023 zur Energieeffizienz und zur Änderung der Verordnung (EU) 2023/955 (Neufassung). URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/DE/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023L1791&qid=1706076078868> (the date of applying 24.01.2024).
3. Regulation (EU) 2021/817 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 establishing Erasmus+. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0817&qid=1706076789191> (the date of applying 24.01.2024).
4. Law of Ukraine On the Professional Pre-higher Education. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2745-19#Text> (the date of applying 24.01.2024).
5. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19> (the date of applying 24.01.2024).
6. Regulation (EU) 2019/499 of the European Parliament and of the Council of 25.03. 2019. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R0499&qid=1706077904115> (the date of applying 24.01.2024).
7. Verordnung (EU) 2019/499 des Europäische Parlaments und des Rates vom 25.03.2019. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/DE/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R0499&qid=1706077904115> (the date of applying 24.01.2024).

References:

1. Tymchuk O. T., Sen'kiv O. M. Funktsional'nyj aspekt pretsedentnykh tekstiv (The functional aspect of case law texts). *«Young Scientist»*. 2017. № 4.3 (44.3), 251-254.
2. Khodakovs'ka O. O. Yurydychnyj anhlomovnyj dyskurs: osoblyvosti ta zasoby realizatsii intertekstual'nosti. *Zakarpats'ki filolohichni studii*. 2021. № 15, 113-117. Legal English discourse: peculiarities and means of implementing intertextuality. *Transcarpathian philological studies*, 15, 113-117.
3. Dzera O. Intertextuality and Translation Theory: Strategies of Research. *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiia»: serija «Filolohiia»*. Ostroh: Vyd-vo NaUOA, 2018. Vyp. 2(70), 11-15.
4. Hodges A. Intertextuality in Discourse. In Deborah Tannen, Heidi E. Hamilton, and Deborah Schiffrin (Eds.) *The Handbook of Discourse Analysis*. 2015. Vol. 1, Blackwell Publishers Ltd, 42-56. URL: <https://works.bepress.com/adamhodges/53/>
5. Panagiotis S. Intertextuality. In Mona Baker, Gabriela Saldanha (Eds.) *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. 2019. pp. 266–270. Routledge. URL: <https://www.routledgehandbooks.com/doi/10.4324/9781315678627-57>
6. Schaefer H. The Novel as “the Most Complex Artifact of Networking”: The Relevance of Network Theory for the Study of Transcultural Fiction Amerikastudien. *American Studies*. 2015. Vol. 60, No. 1, Network Theory and American Studies, 139-156. URL: <https://www.jstor.org/stable/44071899>
7. Velzkodska O. (2018) Legal Discourse: Text Analysis and Translation Strategies. *Comparative Legilinguistics* vol. 34/2018, 53-64.

Illustrative material:

1. Law of Ukraine “On Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2704-19#Text> (the date of applying 24.01.2024).
2. Richtlinien (EU) 2023/ 1791 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 13. September 2023 zur Energieeffizienz und zur Änderung der Verordnung (EU) 2023/955 (Neufassung). URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/DE/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023L1791&qid=1706076078868> (the date of applying 24.01.2024).
3. Regulation (EU) 2021/817 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 establishing Erasmus+. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0817&qid=1706076789191> (the date of applying 24.01.2024).
4. Law of Ukraine On the Professional Pre-higher Education. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2745-19#Text> (the date of applying 24.01.2024).
5. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19> (the date of applying 24.01.2024).
6. Regulation (EU) 2019/499 of the European Parliament and of the Council of 25.03. 2019. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R0499&qid=1706077904115> (the date of applying 24.01.2024).
7. Verordnung (EU) 2019/499 des Europäische Parlaments und des Rates vom 25.03.2019. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/DE/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R0499&qid=1706077904115> (the date of applying 24.01.2024).